

Udsigt til Alderstillaag, han har faaet Udsigt til Skolepenge, han har faaet Udsigt til, at han kan være mindre bekymret med Hensyn til sin eventuelle Enkes Fremtid, og jeg maa ogsaa tilføie, at han har faaet Udsigt til, at hans Kaar i det Hele taget kunne forbedres, idet Udforsknin- gen for Doffer og Accidentser bortfalder. Jeg maa dog isærdeleshed paaskjønne dette med Hensyn til Kjøbstadlærerne; thi det er et meget gavnligt Forslag, som her er gjort, at Kjøbstadlærernes Løn er bestemt til 50 Edr. Byg og 300 Rd. i Penge, nemlig for de Ældre blandt dem; thi netop derved, at Lønnen er bestemt til et vist Antal Edr. Korn, ere Kjøbstadlærerne mere sikrede for visse Eventualiteter, saa at de høie Priser i Kjøbstæderne ikke ville blive altfor trykkende for dem. Det er i det Hele taget, ogsaa yttret af Finantsudvalget ifjor, at det vilde være ønskeligt, om Embedsmændene i det Mindste for en Deel kunde lønnes med et vist Antal Edr. Korn, og jeg skal her hilse denne Begyndelse med Glæde, at disse Lærere i Kjøbstæderne ere tillagte en ret anstændig Løn i Korn, som kan sikre dem mod de høie Kornpriser, som vi nu frygte for at skulle blive constante. Udfastet er gavnligt for Communerne; thi de have derved Udsigt til at faae Hjælp af det Offentlige, nemlig af Skolefonden, naar der i Communerne selv, hos Familiefædrene, yttres sig Trang og Lyft til at føre Børnenes Underviisning videre. Disse Instituter, som her ere stillede i Udsigt til at kunne oprettes ved Understøttelse af det Offentlige, troer jeg ville blive hilfede med Glæde trindtomkring i Landet, ligesom jeg ogsaa troer, at det er meget nyttigt og hensigtsmæssigt, at netop Communerne selv eller Familiefædrene i Communerne skulle bidrage Noget dertil; thi jeg troer altid, at det trives bedst, som udgaar af en indre Drift hos Communen selv, og altsaa finder jeg, at det er overmaade glædeligt, at Communerne saaledes kunne lettes i denne Bestræbelse efter at skaffe deres Ungdom en videregaaende Underviisning og Veiledning. — Hvad Beskyrelsen af Skolevæsenet angaar, finder jeg ogsaa, at der er vundet Meget derved, at denne bliver mere folkelig, idet der nemlig ved Siden af Skoledirectionen er annecteret et Skoleraad, som

har væsentlig Indflydelse paa alt det Deconomiske og Finantielle. Jeg anseer det for at være særdeles gavnligt og hensigtsmæssigt, at derved baade Land og Kjøbstad i Forening med hinanden, igjennem deres Repræsentanter, kunne have Indflydelse paa denne Sag og navnlig paa Alt, hvad der angaar Skolevæsenets ydre Fremme.

Der er iøvrigt et Par Punkter, som jeg vel ikke saa ganske kan tiltræde, men som ogsaa ere mindre væsentlige. Jeg finder f. Ex. ikke, at det, naar der tales om, at en Gaardmand i Skolepenge skal give 1 Rd. og en Indsidder 3 Mk. om Aaret, er noget passende Forhold. Jeg troer endog, at Gaardmændene vilde finde det i sin Orden at give 5 Rd. i Skolepenge og saa lade Indsidderne være fritagne derfor. Saavidt jeg har haft Leilighed til at kjende den hele hæderlige Bondestand, ere Gaardmændene redebonne til, naar de kunne faae en dygtig Lærer, da at give et større Bidrag til Børnenes Underviisning. Hvad jeg ogsaa maa lægge Vægt paa, det er, at disse Alderstillaag ikke alene skulle rette sig efter Alderen, saaledes at ikke en Skolelærer, der har tjent i saa og saa mange Aar, skulde have Alderstillaag paa samme Maade, som man veed, at en Præst, der har tjent i 50 Aar, bliver Constorialraad, men at de ogsaa skulle rette sig efter Mandens Dygtighed; der maatte i den Henseende tages Hensyn til, om Læreren i de Aar, han har virket, har virket med Iver og Interesse for sit betydningsfulde Kald. Deri kan jeg altsaa ikke skjønne denne Lovs Blisdom, at Alderstillaaget blot er knyttet til Aarenes Antal og ikke tillige til Bedkommendes Dygtighed, Ild og Iver. Det var saavel i dette som i et Par andre Punkter, at jeg kunde have adskillige Bemærkninger at gjøre, men jeg skal tillade mig at opsætte dem, da der fortiden kun er Tale om Loven i dens Almindelighed, til et senere Studium og her indskrænke mig til kun gjentagende at anbefale Lovforslaget. Jeg troer ogsaa, at det talmindelighed maa siges, at Lærerstandens Skjønnelse paa, hvad der er stillet den i Udsigt, og, saavidt jeg kjender Stemningen, har allerede denne Udsigt til forbedrede Kaar bragt Trøst til mangen en Skolelærers Hjem.